

EN YAŞANABİLİR ŞEHİR HANGİSİ?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
MELBOURNE AVUSTRALYA	VIYANA AVUSTURYA	VANCOUVER KANADA	TORONTO KANADA	CALGARY KANADA	ADELAIDE AVUSTRALYA	PERTH AVUSTRALYA	AUCKLAND YENİ ZELANDA	HELSINKI FINLANDIYA	HAMBURG ALMANYA

SÜRDÜRÜLEBİLİR
BİR DÜNYA İÇİN...
Hürriyet
BİLİNCİ
EKONOMİ

GELECEĞİN ŞEHİRLERİ
NASIL OLACAK...

Önümüzdeki 35 yılda 2.5 milyar insan kentlere taşınacak. Yaşanabilir şehirler, sürdürülebilir bir dünyanın vazgeçilmez. Peki bir şehri yaşanabilir kılan unsurlar neler? İstanbul ne kadar yaşanabilir durumda. Bunları WRI Türkiye yetkilileri ile konuştuk. Araştırmalar, İstanbul'un özellikle trafik ve toplu taşıma bakımından kötü durumda olduğunu ortaya koyuyor.

DÜNYA Kaynakları Enstitüsü (WRI) Türkiye Sürdürülebilir Şehirler tarafından 26 Ekim'de İstanbul'da "Yaşanabilir Şehirler Sempozyumu"nu düzenlenecek. Sempozyumda başanlı şehirlik uygulamaları çerçevesinde geleceğin şehirleri masaya yatırılacak. İstanbul gibi çok büyük bir nüfusa sahip ve iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarından en fazla etkilenen metropoller 2050 yılında neler beklediği ayrıntılı olarak tartışılacak. Biz de WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler Yürütme Kurulu Başkanı Ali Danış ve WRI temsilcileri ile bir şehri neler yaşanabilir kılar, şu an en yaşanabilir şehirler hangileri konuştuk. Danış, yaşanabilir şehrin ne olduğuna dair özetle "Yaşanabilir ve dolayısıyla sürdürülebilir bir şehir öncelikle insanların çok fazla yolculuk yapmak ya da trafikte çok vakit geçirmek zorunda kalmadan istedikleri yere ulaşabildikleri şehirdir. Bunun yanı sıra bir şehrin ne derece sürdürülebilir olduğuna karar vermek için su ve enerji tüketimi de değerlendirilmelidir. Ulaşım, su ve enerjiyi bir kanara koyup binyeler gördüğümüz bakaçak olursak, yaşanabilir bir şehir ilk olarak güvenli olmalı. Sokaklarda kaç çocuk var, kaç tanesi bisikletle geziyor, yalnız başına otobüse binebiliyor? Kaç tane yağlı insan rahatsızlıkta kent içinde işlerini halledebiliyor? İşte bu da bir şehrin herkes için yaşanabilir, sağlıklı ve güvenli olduğunun belki

de en büyük kanıtı. Genç bir ailemin gölip çalışmak, çocuğunu yetiştirmek isteyeceği şehir, yaşanabilir bir şehirdir" değerlendirmesini yapıyor. WRI Türkiye yetkilileri, burada The Economist Intelligence Unit'in (EIU), 140 kente anketler yaparak ortaya koyduğu "dünyanın en yaşanabilir şehirleri" listesini kaynak gösteriyor. Listede üst üste yedi yıldır birinciliği Avustralya'nın Melbourne kenti üstleniyor. Ankette sağlık, eğitim, istikrar, kültür, altyapı ve çevre konuları baz alınıyor ve kentler 100 üzerinden puanlamaya tabii tutuluyor. Listede sağlık, eğitim ve altyapı kategorilerinden tam not alan Melbourne, 100 üzerinden 97.5 puanla dünyanın en yaşanabilir kenti olarak gösteriliyor. Melbourne'u 97.4 ile Avusturya'nın Viyana, 97.3 puanla Kanada'nın Vancouver, 97.2 puanla Toronto ve 97.2 puanla da Calgary kentleri izliyor. Sıralamanın ilk beşine Kanada'dan üç şehrin girmesi dikkat çekiyor. Mevcut iç savaş ve şiddet ortamı nedeniyle Suriye'nin başkenti Şam ise "dünyanın en yaşanılmaz kenti" bizz rakamlar ise güvenlik, sağlık, eğitim, altyapı, trafik, çevre gibi unsurlar şehrin ne kadar yaşanabilir olup olmadığının noktasında önemli rol oynuyor.

İSTANBUL'DA 91 DAKIKA
İstanbul'da ilgili bazı rakamlar ise oldukça düşündürücü. Özellikle trafik ve ulaşım konusunda İstanbul

sorunlu kentler arasında. Son olarak Hürriyet Gazetesi Yazan Emre Özpeynirci'nin haberiinden İstanbul'un araç kullanımında dünyanın en kötü 10 şehri arasında yer aldığını, yolda öfke (trafik canavarı) puanlarıyla ise St Petersburg ve Bogota'nın ardından en kötü 3'üncü şehir olduğunu öğrenmiştik. İBB verilerine göre, İstanbul'da her gün ortalama 520 yeni araç trafiğe çıkmaktadır. İstanbul'da yapılan tüm yolculukların yüzde 47'si toplu taşıma, yüzde 38'i kişisel araç ve yüzde 15'i de servis ile yapılıyor. WRI yetkililerinden öğrendiğimiz diğer bazı rakamlar da benzer bir tablo çıkarıyor. Avrupa, Amerika ve Asya'daki en uzun ve en kısa yolculuk süresi, durakta bekleme süresi ve en çok aktarma yapılan şehirleri ortaya koyan Moovit Küresel Kentler Toplu Taşıma Kullanımı Raporuna göre, İstanbul ortalama 12 kilometre (km) yolculuk mesafesi ile hafta içi günlerde en uzun mesafe yol kat edilen metropol. İstanbul'da yolculukların yüzde 35'i 12 km'den daha uzun sürüyor. Ortalama 91 dakika ile Avrupa'da en uzun zamanda yolda geçirenler yine İstanbullular. İstanbul'da evden işe her gün 2 saatten fazla yolculuk eden insanların oranı ise yüzde 30. 19 dakika ortalama durakta bekleme süresi ile Roma ve Los Angeles'tan sonra, en fazla durakta bekleyen İstanbul. İstanbul'da toplu taşıma kullanılanların yüzde 26'sı, Paris'te yüzde 32'si en az 2 aktarma yapıyor.

İSTANBUL'DA TOPLU TAŞIMA

91 dakika Ev ve iş arasında ortalama yolculuk süresi	19 dakika Bir günde ortalama durakta bekleme süresi	%26 Toplu taşıma kullanılan en az 2 aktarma yapanlar
%66 Ortalama yolculuk süresi günde 1 saatten fazla olanlar	12km Ortalama yolculuk mesafeleri Kaynak: Moovit	940metre Bir yolculuktaki ortalama yürüyüş mesafesi

TARİHİ YARIMADA YAYALASINCA ESNAFIN CİROSU DÖRTE BİR ARTTI

BELEDİYELERLE bu güne kadar gerçekleştirilen projeler hakkında bilgi veren Danış, İstanbul'da "Tarihi Yarımada Yayalasma" üzerine 2010'da çalışmalar başladıklarını söylüyor. Fatih Belediyesi'nin 90 sokak yayalasma ile başlayan sürecin, bugün 300'ü aşkın sokakta devam ettiğini aktaran Danış, "Yaşadığımız hava kalitesi iyeme çalışması da hava kalitesinin yüzde 80 oranında iyileştirmeye geçtik, bu

da bizler için projenin bir diğer somut sonucu oldu" yorumunu yapıyor. Yayalasma'nın faydalarını ise Danış, şöyle anlatıyor: "Yayalasma alanlarında yatanlar cepki ticari faaliyetleri canlandırmak çok daha kolay. Tarihi Yarımada Yayalasma projenin takip eden birkaç yılda bölge esnafının cirosunda yüzde 25 artış olduğu gözlemlendi. Akıllı ulaşım sayesinde arttırıldığı fiziksel aktiviteyle halk sağlığı üzerine de

önemli etkileri var." Türkiye'de hayata geçirildiği diğer şehir projelerini de anlatan Danış, "Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile dünyanın en önde gelen bisiklet paylaşım sistemine sahip Budapeşte'ye bir projede bir araya getirecek saba ziyaretlerinin yapılmasına destek verdiğimiz. 30 km'lik bir bisiklet hattında 30 istasyon ve 250 civar bisiklet ile KODS isimli Kocaeli Bisiklet Paylaşım Sistemi kuruldu" diyor.

ODAĞIMIZ BİNALAR DEĞİL İNSANLAR OLMALI

İSTANBUL, gidi hem nüfusu hızla artan, hem trafik yoğunluğu daha da içinden çıkılmaz hale geldikçe, özellikle deprem gibi bir doğal afet durumunda hareket kabiliyeti çok düşük olacak bir şehir, 2050'ye gelindiğinde hangi noktada olacak diye sorulduğumuzda Danış, "Odağımızı araçlardan, binalardan uzaklaştırıp insan ihtiyaçlarına odaklanmalıyız. Şehir planlama, ulaşım planlama teknik disiplin olmakla birlikte esasında insan

İhtiyaçlarına karşın odaya odaklanıp noktada İstanbul'un istisnasız olarak geleceği bir sorun olmayacaktır. Şehirler su an sunulacak metin, akıllı sürdürülebilir ulaşım, kentsel dönüşüm gibi konular sosyal-ekonomik ve

yaşam gücü gibi şehirler dolayısıyla ama dışından ziyade yuma içine gireriz. Önemli olan, İstanbul'daki kentleri de birer çekim noktası haline getirecek İstanbul'daki nüfus yoğunluğunu dağıtabilmek" diyor.